

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē
॥ *saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

prātaḥ prabuddhānāṃ paurāṇāṃ vilāpō nirāśānāṃ ca tēṣāṃ
nagarē nivartanam

prabhātāyāṃ tu śarvaryāṃ
paurāstē rāghavaṃ vinā |
śōkōpahataniścēṣṭā
babhūvurhatacētasah ॥ 2.47.1 ॥

śōkajāśruparidyūnā
vīkṣamāṇāstatastataḥ |
ālōkamapi rāmasya
na paśyanti sma duḥkhitāḥ ॥ 2.47.2 ॥

tē viṣādārtavadanā
rahitāstēna dhīmatā |
kṛpaṇāḥ karuṇā vācō
vadanti sma manīṣiṇaḥ ॥ 2.47.3 ॥

dhigastu khalu nidrāṃ tām
yayāpahatacētasah |

nādyā paśyāmahē rāmaṃ
pr̥thūraskam mahābhujam || 2.47.4 ||

katham rāmō mahābāhuḥ
sa tathāvitathakriyaḥ |
bhaktaṃ janamabhityajya
pravāsaṃ tāpasō gataḥ || 2.47.5 ||

yō naḥ sadā pālayati
pitā putrānivaaurasān |
katham raghūṇām sa śrēṣṭha -
styaktvā nō vipinaṃ gataḥ || 2.47.6 ||

ihaiva nidhanaṃ yāma
mahāprasthānamēva vā |
rāmēṇa rahitānām nō
kimarthaṃ jīvitaṃ hitam || 2.47.7 ||

santi śuṣkāṇi kāṣṭhāni
prabhūtāni mahānti ca |
taiḥ prajvālya citāṃ sarvē
praviśāmō'thavā vayam || 2.47.8 ||

kiṃ vakṣyāmō mahābāhu -
ranasūyaḥ priyaṃvadaḥ |
nītaḥ sa rāghavō'smābhi -
riti vaktuṃ katham kṣamam || 2.47.9 ||

sā nūnaṃ nagarī dīnā
dṛṣṭvāsmān rāghavaṃ vinā |

bhaviṣyati nirānandā

sastrībālavayō'dhikā || 2.47.10 ||

niryātāstēna vīrēṇa

saha nityaṃ mahātmanā |

vihīnāstēna ca punaḥ

kathaṃ drakṣyāma tāṃ purīm || 2.47.11 ||

itīva bahudhā vācō

bāhumudyamya tē janāḥ |

vilapanti sma duḥkhārtā

hṛtavatsā ivāgryagāḥ || 2.47.12 ||

tatō mārḡānusārēṇa

gatvā kiñcit tataḥ kṣaṇam |

mārḡanāśād viṣādēna

mahatā samabhiplutāḥ || 2.47.13 ||

rathamārḡānusārēṇa

nyavartanta manasvinaḥ |

kimidaṃ kiṃ kariṣyāmō

daivēnōpahatā iti || 2.47.14 ||

tadā yathāgatēnaiva

mārḡēṇa klāntacētasāḥ |

ayōdhyāmagaman sarvē

purīm vyathitasajjanām || 2.47.15 ||

ālōkya nagarīm tāṃ ca

kṣayavyākulamānasāḥ |

āvartayanta tē'srūṇi
nayanaiḥ śōkapīḍitaiḥ || 2.47.16 ||

ēṣā rāmēṇa nagarī
rahitā nātisōbhatē |
āpagā garuḍēnēva
hradāduddhṛtapannagā || 2.47.17 ||

candrahīnamivākāśam
tōyahīnamivārṇavam |
apaśyan nihatānandam
nagaram tē vicētasah || 2.47.18 ||

tē tāni vēśmāni mahādhanāni
duḥkhēna duḥkhōpahatā viśantaḥ |
naiva prajagmuḥ svajanam param vā
nirīkṣyamāṇāḥ pravinaṣṭaharṣāḥ || 2.47.19 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
ayōdhyākāṇḍē saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ||